СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ — OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIV. Ч. 186. Джерзі Сіті, Н. Дж., вівторок, 11-го серпня 1936. — VOL. XLIV. No. 186. Jersey City, N. J., Tuesday, August 11, 1936. THREE CENTS

ҐРУПА ДЕМОКРАТІВ ЗА ПОВАЛЕННЯ РУЗВЕЛТА

ДІТРОЙТ. — Так звані „Джеферсонські демократи" закінчили свою дводенну конференцію, зорганізувавшися в правильну постійну орґанізацію, що кладе собі за ціль повалити кандидатуру Рузвелта на уряд президента Злучених Держав.

Ґовернор Ландон, кандидат Републиканської Партії, заявив свою згоду говорити з президентом Рузвелтом про допомогу фармерам у посуху, а голова Републиканської Партії, Джан Гемилтон, звеличав зараз цю згоду як доказ духа кооперації в Ландона. При тому він закинув Рузвелтові, що він, будучи в такій самій позиції, відмовився конферувати з контркандидатом (Гербертом Гувером) у банковій кризі. Завідувачі кампанії Рузвелта зараз закинули републиканцям перекручування фактів.

РОБІТНИЧІ ЮНІї ЗА РУЗВЕЛТА.

ВАШИНҐТОН. — Сюди збирається конференція представників стейтових орґанізацій „робітничої безпартійної ліґи", що поклала собі за ціль вибрати наново президентом Рузвелта.

Провідники орґанізації кажуть, що юнійні робітники стоять за політику „ліґи".

ВИКАЗУЮТЬ ПОПРАВУ БИЗНЕСУ.

ВАШИНҐТОН. — „Федеральний банк позичок на доми" подає свій звіт з поступу розбудови мешкань за червень цього року. Із цього звіту показується, що той місяць був у тому промислі найкращий від 1929-го року.

„Адміністрація поступу праці" каже, що через установлення ріжних урядових бюр для посередництва праці число людей, що побирають безпосередню допомогу, постійно зменшується.

ВЕЛИКИЙ ПОХОРОН ДЛЯ ЗАЙОНЧЕКА.

СІЕТЛ (Вашинґтон). — Політичні ґрупи, що були звязані з покійним конґресменом Маріоном Зайончеком, що в пятницю поповнив самогубство, кидаючися з вікна своєї виборчої канцелярії на 5-тім поверсі на дорогу, приготовляють йому величавий похорон.

Приятелі Зайончека в конґресі кажуть, що вони подадуть у конґресі внесок, щоб удові по конґресмені Зайончеку дати 10,000 долярів з федерального скарбу, як це робиться все, коли конґресмен помре підчас своєї каденції. Обі палати конґресу вже визначили делеґації на похорон.

ХВАЛЯТЬСЯ РОЗВЯЗКОЮ ЗВІСНОГО ЗЛОЧИНУ.

АШВИЛ (Норт Каролайна). — Дня 16-го липня в місцевому готелі Бетері Парк згинула від револьверової кулі та побоїв молода, 18-літня студентка, панна Гелена Клівенджер, що прибула сюди, подорожуючи по краю зо своїм стриєм. Не зважаючи на пильні заходи місцевої поліції, злочин був довго нерозвязаний. Аж тепер два нюйорські детективи, покликані до помочі місцевій поліції, кажуть, що вони цю загадку розвязали, бо знайшли вбивника дівчини.

Як кажуть ці детективи, вбивником є 23-літній готелевий послугач, мурин Мартин Мур. Вони кажуть, що Мур уже зложив заприсяжені самопризнання до вини, описав докладно злочин та дав повні докази на свої слова, а між іншим показав, де він сховав револьвер, котрим він убив дівчину. Кажуть, що, за словами Мура, він закрався вночі до кімнати дівчини з наміром украсти дівчині гроші, але як вона на його побачила, стрілив до неї, а коли вона, не зважаючи на рану, стала втікати, добив її ударами револьвера.

Детективи кажуть, що вони впали на слід Мура, коли один з його товаришів у службі сказав, що Мур має 32-калібровий револьвер. При допиті Мура вони здурили його, що знайшли відтиски його пальців, і він тоді признався.

ПОЖАРИ ЛІСІВ ЧЕРЕЗ ПОСУХУ.

МОНИСИНҐ (Мішіґен). — Через довгу посуху ліси на півострові Мішіґен висохли так, що найменша іскра починає пожари, які тяжко вгасити. Горять тепер великі простори краєвої лісової резервації „Гайавата". До гашення вогню завізвано добровольців та 150 робітників з „таборів цивільної консервації".

Таксамо уряд орґанізує поготівля для боротьби проти пожарів лісів у Минесоті. У Вайоминґу треба було опорожнити з усього населення багато осель, загрожених пожарами лісів.

У західніх стейтах панує тепер велика спека. У багатьох місцях температура досягає до 120 ступнів Фаренгайта. Федеральний уряд робить тепер розсліди над тим, чи не заставити фармерів з околиць, навіщених посухою, покинути управляти в тих околицях рільничі ростини, а замісць того обернути всю землю під легкий випас худоби.

12 ОСІБ РАНЕНО В СТРАЙКОВИЙ БІЙЦІ.

На тлі страйку міських робітників в Акрон, Огайо, занятих при направі доріг, прийшло між пікетами й поліцією до бійок, у котрих побито 12 робітників. Арештовано 3 робітників.

ВЕЛИКА МОРФІНІСТИЧНА АФЕРА У ЛЬВОВІ.

Поліція арештувала Озіяша Брандеса, вже караного за торговлю наркотиками, який після відбуття кари дальше займався своїм „шляхотним" ремеслом на спілку з Леопольдом Вольфом. Щоб здобувати клієнтів, спільники робили їм зпочатку застрики дуже дешево, опісля, коли зробили їх невільниками налоґу, брали по 5 зл. за один застрик ґрама морфіни. Деякі жертви зовсім зруйнувалися матеріяльно, купуючи дорогий наркотик.

ДО ПАЛЕСТИНИ І З ПАЛЕСТИНИ.

Через пограничну стацію Снятин-Залуче переїхав 3. липня ц. р. транспорт жидів з Польщі до Палестини в скількости 310 осіб. Рівночасно приїхали до Польщі 200 реемігрантів із Палестини.

ЗНУЩАННЯ НАД РОБІТНИКАМИ В СОВЄТАХ.

В місцевости Калініна скінчила самогубством робітниця гарбарні Васілєва. Причиною самогубства було безнідставне підозріння в крадіжі. Як подає „Правда", робітницю допитували повних десять годин у спосіб, що понижує людську гідність.

ТРАҐЕДІЯ БЕЗРОБІТНЬОЇ.

У Варшаві отруїлася абсольвентка ... 23-літня студентка ІІ. року прав Олена Блажанка. У листі виясняє, що відбирає собі життя тому, що не може ніяк знайти праці.

ВЯЗЕНЬ ДОЗОРЦЕМ ВЯЗНИЦІ.

Недавно вислали з Парижа вищого урядовця до департаменту Жиронди, щоб він приглянувся вязницям. Коли він станув перед воротами одної вязниці, побачив, що ці середневічні залізні ворота — відчинені. Перед ними сидів чоловік з вязкою великих ключів. — Будь ласка, проведіть мене до директора — сказав паризький інспектор. — Дуже жалую, але пан директор виїхав на цілий день з міста. То прошу покликати мені дозорця, бо я хочу оглянути вязницю. — Дозорець їсть тепер сніданок, а підчас сніданку він заборонив перешкаджати собі. — Гарні відносини! — сказав інспектор — директора ані дозорця нема.. А хтож ви таки? — Я вязень, але до мене мають директор і дозорець повне довіря. Я до ваших послуг. Інспектор віднайшов дозорця, який сидів собі в місті у каварні. Коли він йому представився, дозорець з добросердечною міною вияснив прибраний стан вязниці: „Пане інспекторе! ми на цілу вязницю маємо тільки одного вязня! Це волоцюга, який до нас часто вертається. Він дуже добре пильнує і себе і вязницю"...

ЗАПОВІДАЮТЬ ПОВСТАННЯ КОНКУРЕНЦІЙНОГО СОЮЗУ РОБІТНИЧИХ ЮНІЙ.

Деякі прихильники „Комітету Промислової Орґанізації" заповідають повстання нового союзу робітничих юній, що буде спертий на засаді орґанізування юній за промислами. Джан Луис, голова цього комітету, каже, що до такої орґанізації ще далеко. Він каже, що наперед має ще зібратися конвенція Американської Федерації Праці; можливо, що вона подасть руку до згоди.

ПІДГОТОВЛЯЮТЬСЯ У ПРАЗІ ДО ВИСТАВИ „ПРОДАНОЇ НАРЕЧЕНОЇ" В КИЇВСЬКІМ ТЕАТРІ.

У Празі перебуває тепер делеґація київського українського державного театру на студії відомої чеської опери „Продана наречена" Сметани, яку задумують виставити в Києві. До делеґації входять: диригент Йоріш, режисер Манці і декоратор Хвостов. — При цій нагоді слід пригадати, що оперу „Продана наречена" виставляв у Києві предтерн театр Садовського, а в Галичині виставляли її нераз українські театри і перед війною і по війні.

СВЯТО УЧЕНИКІВ.

Дня 29. червня відбулося в Москві свято учеників, на якому московські організації уладили ігри і забави у звязку з закінченням шкільного року. Того самого дня відбулося отворення „Дому Піонірів", призначеного для дітей Москви. Та мабуть, як звичайно, з цього дому скористають діти совєтських „достойників" і діти робітників далі залишаться беззахисними.

ДВОГОДИННИЙ ЖИДІВСЬКИЙ СТРАЙК.

На вівторок, 30. липня, проголосили в усій Польщі жидівські працівники 2-годинний страйк, від год. 12-тої до 2-гої у звязку з подіями у Пшитику та для запротестування проти пропаґованого антисемітизму й боротьби з жидами. Видали багато ріжних відозв, у яких взивали жидів узяти масову участь у страйку. У Львові всі жидівські крамниці, від найбагатших до найбідніших, були замкнені. Навіть у найбіднішій дільниці Львова, де крамар торгує за ввесь день усього 50 сот., праця також завмерла. Також усі жидівські установи, за винятком аптик, були нечинні. Страйк пройшов спокійно. У Варшаві жиди-комуністи старалися вихіснувати страйк для своїх цілей і уладжували демонстрації. Поліція розгнала впертих демонстрантів і багатьох із них арештувала. Хід цього страйку в усій Польщі виказав, яка велика солідарність панує серед жидівського народу та як він уміє станути в обороні своїх прав.

ЖАЛЬ ЗА ГАБСБУРҐАМИ.

Австрійський уряд привернув відзнаку, яку носили бурмістри Долішньої Австрії від 1908 р. Відзнаку, якою є медаля з цісарем Франц Йосифом, мають бурмістри носити підчас ріжних державних свят.

ЖЕРТВА СОВЄТСЬКОГО „РАЮ".

Великою сензацією на плажі в Ченстохові був якийсь добродій, що появився на піску в зимовім плащі й кальошах. Він, не здіймаючи з себе одягу, скакав разураз до води, не звертаючи уваги на зібраних довкола нього людей. Виявилося, що цей несамовитий літник — це реемігрант зі Совєтів, що через тамошні обставини життя набавився умової недуги.

ЗДВИГ СОКОЛІВ В УЖГОРОДІ.

В днях 27—30. червня ц. р. приїхала на Закарпаття велика прогулька соколів з 8 моравсько-шлеських округ, щоб оглянути наші більші міста, як Ужгород, Мукачів, Свалява, Берегів, Хуст, Рахів та Ясіне. З цієї нагоди в неділю, 28. червня ц. р., відбувся в Ужгороді великий здвиг 4,000 соколів і сокілок, який витало із захопленням населення Ужгороду, цивільна та військова влада. В поході соколів взяли теж участь українці, члени „Просвіти", які виступили з просвітянською орхестрою, жовто-блакитними і державними прапорами. Окрему ґрупу в поході творили теж москвофіли. Крім того українські хори: учительський і „Бандурист" виступили спільно з двома точками на академії дня 27. червня ц. р. на площі клюбу УАЦ, а ґурт наших танцюристів з народніми танками. В неділю, 28. червня ц. р., краєвий учительський хор улаштував самостійний концерт у салі кіна „Радіо". По вправах соколів відбулася в неділю вечором святочна вистава в краєвім театрі. В понеділок чеські гості поділилися на чотири ґрупи і розїхалися оглядати Закарпаття.

НЕСАМОВИТА ДОБИЧА.

Небуденну пригоду мали рибалки на морі Мармара. По кількагодинній ловлі ствердили, що полученим лодкам загрожує небезпека, бо якась велика добича тягне лодку у воду. Щойно коли наспіла поміч, збірним зусиллям 80 лодок повелося притягнути сіти до берега. Виявилося, що в сіти попав величезний кит, який важив поверх три тони.

ЛЮБОВНА ТРАҐЕДІЯ.

Тарас Сандуляк прийшов до хати своєї нареченої Марії Мардаревич у Станиславові і по короткій сварці стрілив до неї двічі, вбиваючи і на місці. Потім вибіг на подвіря і стрілив до себе. Тяжко раненого Сандуляка забрали до шпиталю. Причиною траґедії було те, що Мардаревич не хотіла вийти за Сандуляка замуж.

НАЦІОНАЛЬНОМУ ГЕРОЄВІ.

Турецький уряд постановив, щоби по всіх громадах, яких число сягає понад двацять тисяч, поставити памятник Кемаля-паші. Вже тепер більшість громад має такі памятники; в деяких крім цього є пропамятні мармурові таблиці, як доказ пошани для цього національного героя.

НЕЛЮДЯНІ ЗАКОНИ

ЛЬВІВ. — У Польщі перейшов недавно закон про „охорону державних границь", на основі якого власти мають право викидати з пограничної смуги небажані особи. На основі цього закону викинуло надвірнянське староство урядовця „Просвіти" в Солотвині, Миколу Никифорчина, зі свойого повіту, опираючи своє рішення виключно на тому, що в 1930 році Никифорчин був покараний судом на трימісячну тюрму за ведення пластової орґанізації. У звязку з цим рішенням староства заборонено теж йому побут у Заліщиках.

НАХАБНІСТЬ ПОЛЬСЬКОЇ ПРЕСИ.

ЛЬВІВ. — Вкупі з тим, як польський уряд примінює до Українців драконські закони, польська преса ще більше нацьковує до цього правлячі круги, в цинічний спосіб поширюючи про українців брехливі вісти. І так, краківський „Ілюстровани Курер Цодзенни" з 24-го липня в редакційній статті пише: „Перед війною ставили (у Східній Галичині) при дорогах фіґури польських святих і хрести, будували каплиці. Сьогодні про це глухо. Українські діячі зуміли ненависними руками багато фіґур і хрестів повалити, а в пасії нищення не цуралися підпалювання каплиць і костелів". А далі та сама стаття пише: „Український елемент шиканує і переслідує на кожному кроці польське населення, яке не знаходить належного зрозуміння і належної оборони з боку уряду". На всі ці брехні названий часопис, очевидно, не знаходить ніяких доказів, крім одного, а саме, що в Яворові виставлено на ліцітацію польський народній дім, який, як побоюється редакція, можуть купити українці.

ЖИДІВСЬКИЙ КОНҐРЕС У ЖЕНЕВІ.

ЖЕНЕВА. — Тут розпочався під головуванням рабіна д-ра Вайза з Ню Йорку всесвітній жидівський конґрес, на якому є присутні 300 делеґатів, що репрезентують 6 міліонів жидів. Цей конґрес застановляється над ріжними жидівськими справами і першого дня нарад ухвалив такі комісії: політичну, антисемітської оборони, бойкотову, економічну, фінансову і номінацій.

БРАК СПОРТОВОГО ДУХА.

ВАРШАВА. — Польська публика розсерджена, що їх змагунка Стася Валясевічувна програла на олімпійських змаганнях у Берліні. Щоб відбити собі свою злість, польська преса закидає ошуство американській спортовій дружині, мовляв, ця дружина перебрала в жіночу одіж хлопця і цей хлопець, під назвищем Гелени Стівенс, побив польську змагунку. Берлінський заряд олімпійських змагань рішучо запротестував проти цих наклепів польської преси, кажучи, що всі змагуни перед участю ставали до провірки і їх пол був стверджений.

ЧИ ЗВОРОТ У ПОЛЬСЬКІЙ ПОЛІТИЦІ?

ВАРШАВА. — Польський уряд запросив офіційно французького ґенерала, шефа штабу, Гамеліна, на кілька тижнів до Польщі в ціли перегляду польської армії. Запрошення це французький ґенерал приняв. Також стверджують в офіційних кругах, що в жовтні відвідає Францію ґенерал Ридз-Смігли, на чолі польської мілітарної делеґації.

ҐЕН. ФРАНКО ПРО ЕСПАНСЬКЕ ПОВСТАННЯ.

СЕВІЛЯ (Еспанія). — Ґен. Франко, головний командант повстанських військ, подав до загального відома, що еспанські повстанці зовсім не думають впроваджувати фашизму, або монархії. Також не думають вони давати церкві старі права. Еспанська революція вибухла в тій цілі, щоб уратувати край від комунізму, в який Еспанія під проводом соціялістів чимраз більше поринала, як також, щоб завести в Еспанії справжню демократію, що ґарантувала би права всім громадянам, а не тільки пролетаріятові.

ҐЕН. МЕТАКСАС ПРО ҐРЕЦЬКЕ ПОЛОЖЕННЯ.

АТЕНИ. — Ґен. Метаксас, який кілька днів тому став фактичним диктатором Греції, подав до відома загалу свою політичну програму. У ній він заявив, що диктатуру треба було ввести в Греції тому, що з боку комунізму грозила краєві велика небезпека. Як тільки ця небезпека буде усунена, диктатура буде теж у тій хвилі знесена.

УРОЖАЙ У РОСІЇ СЛАБЕНЬКИЙ.

МОСКВА. — Совєтські часописи самі признають, що цьогорічний урожай буде багато нижчий від пошлорічного. Найгірше зародило збіжжя по цілій корінній Московщині і здовж Поволжя. Зате, що з радістю підкреслюють совєтські часописи, в Україні урожай гарний.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jeresy City, N. J. on Carch 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

КООПЕРАЦІЯ

Ціла низка фактів знову звертає очі американського громадянства на справу кооперації.

Звернула на неї увагу передовсім депресія, що заставляє всякого шукати кожного способу, яким тільки можна зменшити видатки на життя. Кооперація, що має на цілі позбутися зисків посередників, мусіла кинутися в очі як перший спосіб заради.

Заохотою до кооперації стало переконання, що кооперація сповняє вже велику службу в чужих краях. У середньо-західніх стейтах, де є багато фармерів шведського походження, розвивалася кооперація фармерів для закупна потрібних фармерам річей. Розвивалася вона тому, бо фармери перещіпили в Америку форму орґанізації, відомої їм іще з Швеції. Тепер слідно в Америці широке зацікавлення розвоєм кооперації по чужих краях. Пропадає вже старе американське переконання, що американці не повинні братися за кооперацію, бо, мовляв, це не по американськи, а по европейськи. Нині американці читають з зацікавленням, що з усього населення Швеції, цього одинокого краю, що зовсім вилікувався з депресії, повна одна третина належить до кооперативних крамниць. Читають вони з зацікавленням, що кооперація таксамо широко поширена в Фінляндії, Франції, Чехословакії й Анґлії. Було це теж доказом великого зацікавлення питанням кооперації серед загалу американців, коли президент Рузвелт вислав до европейських країв спеціяльну комісію для розслідження кооперації.

Коли недавно тому федеральний уряд повів кампанію проти монопольних союзів капіталістів, що виключають вільну конкуренцію, то це знову звернуло увагу на кооперацію. Коли капіталістична вільна конкуренція доводить до творення монополів, що потім визискують безпощадно робітника, покупця й дрібного бизнесмена, і коли заходи уряду зломати монопольні союзи не помагають, то чому не взятись би до заради цій біді, беручи в руки народу торговлю та виключаючи кооперацією зиски посередників? Такі думки виринають у головах споживачів, притиснених з одного боку депресією, а з другого боку нищенням свобідної конкуренції дрібних купців спілками великих підриємців.

Покищо найголовнішою перешкодою для розвою кооперації в Америці є почуття безсилля. Щоправда, кооперація тут розвивається (у 1935-тім році американські кооперативи зробили закупна на 20 процентів більше, ніж у 1934-тім році), але ці кооперативні закупна виносили в 1935-тім році 365 міліонів долярів, тоді як усі закупна в Америці в тому році виносили разом 32 міліярди 600 міліонів долярів. Значить, кооперація все ще грає малу ролю в бизнесі краю. Це сильно відбирає відвагу американцям, що звикли до великих чисел та скорих успіхів.

Одначе й вони певно з часом навчаться, що всяку справу треба починати з малих початків, якщо вона має вирости в непоборну силу.

Д-р Кирило Трильовський.

КАРТИНА З ОРГАНІЧНОЇ ПРАЦІ В РІДНІМ КРАЮ

(„Свято Селянки“ в Коломиї).

(2)

II.

„Союз Українок“ під проводом Мілени Рудницької осягнув перед двома роками величезний сукцес скликанням до Станиславова жіночого конґресу. Частина цеї імпрези була присвячена спеціяльно селянці і селянській ноші.

Цього року відбуваються в ріжних повітах **„Свята Селянки“**, як ось недавно в Радехові, Чорткові та в Коломиї. Я, будучи сам свідком такого свята в Коломиї — скажу тут дещо про нього. Річ очевидна, що не буду вичислювати зосібна всіх сіл, що брали в нім участь, та всіх осіб, що на нім визначилися. — Мені йде за це лише, щоби нашим далеким Сестрам і Братам дати головну характеристику цього свята та піднести те, що в ньому було передовсім важне.

Складалось воно з двох частин: перша відбулась під голим небом, друга в театральній салі Міської Щадниці.

Перед війною відбувалися перші Січові Свята в городському парку, а пізніше на толоці над Прудом. Очевидна річ, що підчас такої імпрези на незагородженім місці неможливим було брати ніяких вступів.

Тепер того роду свята обходять на великій площі 49 полку польської піхоти. Колись та площа належала до австрійського війська, сім місяців до українського, а тепер до польського, від котрого треба ту площу за гроші винаймити. Не обійдеться при тій нагоді і без багатьох прикростей. І так влада зажадала, щоби на даху степениці (трибуни) вивішено також і польський прапор — або жаден. Святочний комітет згодився очевидно — на друге. І так було на кожнім місці — зосібна на майдані досить невеличких українських хоруговок. Щоби зібраному „русінському“ народові „вибрати пса“ — не хотів доглядач цеї площі отворити водотягу — а спекота була величезна.

Але наші люди і це видержали, тимбільше, що рараз на вулиці стояли перекупці із содовою водою і з овочами та перекусками.

На тій площі поставлено з гарних килимів шатро, в котрім місцевий парох відправив Службу Божу. Хомишин і тут встромив своє... свої пальці і жадав, щоби вона розпочалась аж в год. 12 вполудне. Але парох о. Русин на власну руку розпочав відправу годину скорше. На чільнім місці перед тим шатром засіли Мілена Рудницька й О. Кисилевська, з боку стояв і співав міщанський хор, а на площі лицем до шатра стояли поодинокі сільські „Союзи Українок“ з виділом на чолі та з таблицею, на котрій була назва дотичного села. Члени Союзів були уставлені чвірками і потім чвірками машерували при дефіляді та підчас походу містом. Одним словом — було це жіноче військо, а вже тут мушу піднести, що майже половина тих селянок — це були **замужні ґаздині**, декотрі і понад 50 літ віку!

Зараз по Службі Божій перейшли вони знову відділами майдан і станули лицем до трибуни, де засіли інтеліґенція і значна частина селян — поміж ними і славна колишня Січовичка Настя Вінтоняк з Печеніжина, що була на Січових Святах показницею.

На самім переді трибуни були льожі, в котрих засіли почетні гості, а по їх середині голова місцевого Союзу Українок п. Михайлюкова, Мілена Рудницька та О. Кисілевська. П. Михайлюкова відкрила свято короткою промовою. Вона привитала гостей та всіх зібраних сестер.

„Радію цілим серцем, — казала вона, — коли бачу, як ви ґорнетесь до орґанізації та до просвіти. Ми мусимо перетревати теперішні тяжкі часи та готовитись до Великого Національного Свята, бо сьогодня — ми щойно на передодні!“

Грімке „славно!“ було відповіддю на ті щирі слова, почім промовила **Мілена Рудницька.** Вона була убрана дуже гарно і приписово по гуцульськи і лише ще... люлька їй бракувала.

Вона привитала зібраних від Головної Управи „Союзу Українок“ і піднесла, що він має вже **75** філій та над 800 кружків, котрі мають над 50 тисяч членок.

Її промова була повна патріотичного змісту і глибоких думок. Серед обставин, в яких жиють українці в Польщі, треба бути великим мистцем, щоби виповісти все, що **треба**, а не наразитись на судові доходження тої розправи, котра дуже часто присуджує взичайно не менше, як на рік тюрми.

Ось короткий зміст вимовних виводів:

„Ваше сьогоднішне свято — це жнива вашої праці. Ви свідомі своєї сили, але і ваші завдання тяжкі, як і взагалі тяжка роля українського жіноцтва. Воно не сміє забувати, що належить до народу, котрий числить над 40 міліонів душ, та живе на багатій землі, яка сягає від Пинських болот геть поза Карпати та від Попраду по Кавказ. Ніякий нарід не може піднестися вище свого жіноцтва, і тому і те жіноцтво мусить високо стояти. Першим його завданням є виховати свідомих громадян. Ми не лиш повинні любити наших дітей, але й навчити їх, **чиї вони діти** і що перед ними яко народом стоїть світла майбутність. Але треба їх і цього вчити, щоби вони були готові своє життя віддати для здобуття тої світлої майбутности свого народу.

„Та крім того, що ви є матерями — ви є ще і господинями, і тому мусите старатися піднести ваші господарства на вищий ступінь, щоб і при тім невеликім ґрунті, який посідаєте — мати вищий дохід.

„І яко члени сільської громади, повинні ви здобути собі відповідне значіння — а в громадянськім життю взагалі мусите бути зразком роботящости та не забувати на це, що які ви — таке і будуче українське покоління.

„Ми не повинні бути мягким воском у чужих руках, але повинні буди **твердою скалою,** якої жадна ворожа сила не знищить. До наших сердець не повинна ніколи закрастися зневіра. Колиб народ почав навіть сходити на манівці — то ми повинні здержати його від цього, піднести на дусі і закріпити у нім віру у воскресення нашої Батьківщини.

„Ми, дорогі сестри — мід українського народу, але ми ніколи не повинні забувати про наші великі обовязки. Тай і це маймо на прикметі, що світла будучність нашої Батьківщини не за горами і що коли не ми — то певно наші діти побачать нашу Батьківщину сильною і незалежною!“

Зібраний народ — а було його щонайменше пять до шість тисяч — переривав ту промову оплесками, а по закінченню її — грімким „слава!“ Потім відбулася дефіляда зорґанізованих селянок при звуках славної печеніжинської орхестри на дутих інструментах.

Ішов відділ за відділом, бадьоро і завзято вибиваючи такт ногами, так, що ті зорґанізовані по військовому селянки не повстидалисяб і перед ґренадирами „старого Фріца“ (пруського короля Фридриха Великого з 18-го століття).

Крім того кожде село старалося, щоб ноша була однакова, відповідаюча старим взірцям. Було отже видно багато правдивих вовняних обгорток (горбаток), а на сорочках ориґінальних, незіпсованих вишивок. Для ілюстрації наведу й деякі числа: з Печеніжина ішло 105 селянок, з Воскресінець 71, з Корнича 109, зі Слобідки Лісної 254. Кожду ґрупу витала публика грімкими оплесками та окликами „слава!“.

На площі були начеркнені для кращої орієнтації вапном білі лінії.

Жіночі відділи уставились на них і під звуки орхестри відбули масові вправи. Кожда вправляюча мала в руках ґірлянду з барвінку, котру перед дальшими вправами звязувала у вінок. Вправи ті випали надзвичайно гарно і точно, що тимбільше треба подивляти, що не було ґенеральної проби, бо у селянських орґанізаціях того роду її взагалі майже неможливо перевести.

Показницею була панна Таня Кичурівна, дочка звісного поета. — Тай взагалі: хтож то ходив по селах, хто стягав на вправи, не лиш дівчата, але і ті зажурені незгодинами ґаздині? Були це молоді інтеліґентні дівчата, що власне покінчили середні школи, то є ґімназію та вчительську семинарію. І лише їм та взагалі жінкам може вдатися така штука, щоб і 40-літню ґаздиню, по цілоденній праці стягнути на науку вправ.

По масових вправах заїхали на майдан прикрашені вози, що представляли чотири пори року. Коло „весни“ — відспівано хороводом гаївки (був і славний „жучок“), коло „літа“ — селянки з Вербіжа Нижнього жали серпами, — „осінь“ представляла весілля, а під ялинкою на санях („зима“) співала печеніжинська молодь коляди.

Нарешті вправи і покази закінчились, а всі кружки, все свідоме жіноцтво відспівало гимн „Союзу Українок“ — почім уставилось воно до походу, що перейшов з піснею на устах (переважно співано „Гей там на горі Січ іде“) через місто на площу Народнього Дому. Похід був імпонуючий, а перемучене жіноцтво машерувало, не зважаючи на спеку, завзято і бадьоро. (Кінець буде).

СПІВЕЦЬ МАЛИХ ЛЮДЕЙ КАСТИЛІЇ.

(Тірсо де Моліна, автор Дон Хуана. — У часах Сервантеса).

Тірсо де Моліна, це автор Дон Хуана. Та він мало відомий широкій суспільності. Поправді називався Гавриїл Телез. Жив і писав у золотій добі еспанської літератури. Про його життя кружляли ріжні оповідання. Обріхували його й завидували йому, бо втішався прихильністю публики. Між 1616 і 1623 р. був любимцем еспанців. Театр був усе повніський, коли давали твір Тірса де Моліни.

Аж раптом Тірсо де Моліна усунувся з публичного життя. Перестав писати. Став скромний фрай Ґабріель (брат Гавриїл). І до смерти, повних десять літ Тірсо більше не взяв пера в руки. Суспільність скоро забула свого любимця, а критика перейшла мимо його творів. Забули й на якийсь час на його Бурлядора із Севілі, як урядово звався Дон Хуан. Хіба час від часу який письменник згадов Тірса де Моліну. Так пройшло кілька століть у забутті. І щойно тепер пригадали собі фрай Ґабріеле, коли появився його життєпис, що його написала еспанська письменниця Блянка де Льос Ріос.

Вона подає цікаві подробиці про життя Тірса де Моліни. Був він співцем малих людей Кастилії, селян, робітників, громадянина. Він зображував недомагання та гріхи людей так, як в дійсності було. Його вороги на тій основі твердили, що й він сам був неморальний, бо інакше не вмів би описати так докладно того, що діється на дні життя.

Та це дрібниці з його життя. Головне, що він написав. А це останеться на все. Тірсо де Моліна став писати 1606 р. За чергових 19 літ написав понад 300 творів! Одначе більшість їх пропала. До наших часів заховалося їх усього 86. Тірсові думки запозичували інші та писали плягіяти з його творів. Одначе сьогодні тяжко ствердити, скільки Тірсового є в творах інших еспанських авторів. Відомо, що не лише еспанські, а й чужинні письменники „позичали“ з багатої скарбниці творів Тірса де Моліни.

Тірсо де Моліна ставав в обороні слабих і переслідуваних. Був справжній еспанець. Його сатира гостра, гумор живий. Вдачею був шляхотного духа. Народився 1584 року. Невідомо точно, коли постригся у ченці. Деякі кажуть, що на 50-му році життя. Та здається, що багато скорше. Зрештою це неважне. Жив у часах, коли в Еспанії виступали такі письменники та мистці, як Сервантес, Ель Ґреко, Кальдерон, Веляскез і Зурбаран, у часах найкращого письменства й мистецтва та коли конкістадори завоювали й творили нове королівство для „Його Величности Найбільш Католицького Короля Двох Кастилій, Еспанії та Араґонії“.

Антін Чехов.

БАБСЬКЕ ЩАСТЯ

За хвилину мав відбутися похорон ґенерала дивізії Запупаркина. До дому жалоби, перед яким греміла вже похоронна музика та падали слова команди, тиснулася юрба цікавих. У сутолоці були державні службовці: Пробкин і Свистків. Оба з жінками.

— Перепрошую, тут нема переходу! — заступив їм дорогу заступник комісаря, гарний з лиця, як станули перед поліційним кордоном. — Не вільно! Прошу відступитися. Цеж не залежить від мене! Прошу вернутися. Зрештою, хай і так буде: пані можуть перейти, одначе панове...? Ні! Рішучо, ні!

Пані Пробникова та Свисткова аж почервоніли із вдоволення. Кордон замкнувся за ними й тільки бачили їх! Чоловіки осталися по другому боці того живого муру та віддалися мало цікавій обсервації плечей піших і кінних поліцаїв.

— Перелізли! — сердито та майже з ненавистю сказав Пробкин, слідкуючи очима жінок. — Баби все мають щастя. Мужчина все упосліджений в порівнанні з жінками. Що до чорта бачать люди в тих бабах?! Жінки, що так скажу, найзвичайніші, забобонні — а всеж перепустили їх, а нас, хочби ми були й державними радниками, не пустять за ніщо в світі.

— Дивні ви — сказав заступник комісаря, споглядаючи докірливо на Пробкина. — Колиб вас впустили, зараз стали би розпитувати. Ви спричинили би метушню, а жінки, з уродження ніжні, ніколи собі на ніщо подібне не дозволять!

— Що ви плетете?! — розсердився Пробкин.— У сутолоці жінка все пхається. Мужчина стоїть і дивиться в одно місце, а баба вимахує руками, всіх розпихає, щоби їй, борони Боже, не помняли туалети. Нема що сперечатися. Жінкам усе добре живеться. Не служать при війську, не платять вступного на вечерниці з танцями... А які, питаюся, заслуги? Жінці впала хусточка — піднімай, брате; входить до кімнати — вставай та відступай їй крісло, виходить — випроваджуй... А в урядах? Щоби дослужитися ранґи, скажімо, державного радника, мусимо все життя гарувати, а жінка шах-мах і вийшла за державного радника! Вже вона поважна особа. Щоби стати ґрафом або князем, мусів би я ввесь світ завоювати, кілька разів бути міністром, а якась не замкнув... Іду я раз сіньми там перша-ліпша, ще їй молоко під носом не висохло, повертиться перед ґрафом, заверне оченятами — і прошу! вона вже вона ясновельможна. Ось ти, наприклад, є ґуберніяльним секретарем... сміло можна сказати, що ти цю ранґу здобув власною кервавицею, а твоя жінка? За які заслуги, питаюся, стала вона секретаркою? Попівна, й відразу знайшлася в урядничій сфері! Попробуй-но ти її впустити до бюра, а зараз тобі в подавчому деннику втягне входячу кореспонденцію до виходячої.

— Та зате родить у болях, — запримітив Свистків.

— Велика річ! Хай би лише станула перед начальством, тоді їй ці болі здавались би приємністю. Всюди, кажу вам, усюди, привілеї. Якась гуска або жінка з наших кол скаже навіть часом ґенералові таку проповідь, якої ти не важився би сказати навіть екзекуторові... Так, твоя жінка може перейтися під руку навіть із державним радником. А попробуй-но ти державного радника взяти під руку! У нашому домі, зараз над нами, живе професор у ранзі ґенерала. Має ордер св. Анни першої кляси. Та що це значить для його жінки? Ввесь день свариться з ним... Так. Хоч проста вона жінка та бідного роду... за ідіота має його. Та вона шлюбна, то її правда. Зрештою, тепер уже й нешлюбні не уступають тамтим. До кінця життя не забуду одної пригоди, яка мало що не занапастила мене. Хіба лише батькова й неньчина молитва врятувала мене. Пригадуєш собі? Минулого року наш ґенерал, як виїздив на відпустку, забрав мене з собою на село. Я мав вести листування... Роботи майже ніякої. За годину я все скінчив. По праці на прохід до ліса, або до їдальні на сплетні... Як знаєш, наш ґенерал досі нежонатий. Веде багатий дім. Служби, наче собак, а жінки нема. Тому господарка погано йшла. Служба неслухняна... а всім править відьма господиня Віра Микитівна. Вона чай із самоваря наливає, обідом заряджує, викрикає на льокаїв. Одним словом, баба огидлива, відьма. Товстелезна, червона наче рак, вічно кричить... Як крикне на кого, то такого вереску наробить, що хіба з хати втікати. Боженьку! Нікому не пардонувала. Всім до очей скакала, наче кітка. Та не досить їй служби. Добирається до мене!... Зажди, думаю собі, покажу я тобі, де раки зимують! Виберу відповідну хвилину й усе розповім ґенералові. Він зайнятий службовими справами та не бачить, як його обкрадаєш і людям дошкулюєш. Отворю я йому очі на все! Так я йому очі отворив, що сам малощо своїх навіки і чую крики. Я думав, що безрогу ріжуть. Та де там! То кричала Віра Микитівна: „Худобина з тебе! Чорт!“ Я цікавий був, на кого це так вона кричала. І нараз очам своїм не вірю, що я побачив: Відчиняються двері, а відтам, наче бомба, вилітає наш ґенерал, червоний, як буряк, очі вирячив, а волосся таке, наче ним сам антипко заопікувався. А вона за ним: „Ти худобино, ти з пекла родом!“

— Е, брешеш.

— Присягаюся, на чому світ стоїть, що правду говорю. Я зіпрів наче руда миш. Ґенерал побіг до своєї кімнати, а я стою серед сіней, наче дурний. Я геть здурнів. Така кухарка на таке позволяє собі! Ага! — подумав я. — Ґенерал прогнав її, а вона, відьма, користаючи з того, що розмова йшла без свідків, розкричалася на добре... „Всеодно, й так мене відправлять“. Мене аж кинуло. Ввійшов я до її кімнати тай кажу: „Як ти поважилася, ти ганчірко, відзиватися так до такої визначної людини? Щож ти собі думаєш, що як він старий та немічний, то вже ніхто за ним не вставиться?“ Як я при тому не заїхав її в товсту пику! Зо два рази дісталося їй. А вона як не розкричалася! Кажу тобі, підняла такий вереск, що аж мури дріжали. Я заткав вуха та вноги! Щойно за які дві години знайшов мене в лісі наймитець. „Пан кличуть“, каже. Йду я. Входжу. Сидить надутий, наче індик, і не дивиться на мене.

— Щож ви тут — повідає — у моїй хаті виробляєте?

— Якто виробляю? — питаюся. — Коли ви маєте на думці Микитівну, то я лише за вами вставився. „Не мішайтеся у чужі родинні справи“. Родинні! Розумієш? І дав мені таку научку, якої я малощо не переплатив життям. Говорив, попрікав, аж тут нараз зовсім без причини як не розсміється. „Що то ви собі з нею дали раду! Що то ви на щось таке зважилися? Диво дивенне! Та я сподіюся, мій дорогенький, що ціла та справа останеться між нами... Розумію ваше схвилювання, одначе після того, що тут сталося, ви не можете оставатися в моїй хаті“. Ось як... Розумієш? Не міг начудуватися, що я відважився насварити на його бабу. Зовсім завоювала його. Тайний радник, відзначений ордером, не признає ніякого начальства над собою, а баба держить його в руках... Велитенські привілеї мають жінки!... Здійми шапку!... Несуть тлінні останки ґенерала! Боже! Скільки ордерів! Ну скажи, на якого чорта пустили там баби? Чи вони бодай трошечки розуміються на ордерах?

Роздалися сумні звуки жалібного марша.

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА

за липень 1936 року.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив
1.	379.66
2.	237.61
3.	108.88
4.	96.70
5.	196.49
6.	46.53
7.	243.94
8.	218.17
9.	152.20
10.	206.58
11.	89.08
12.	143.38
13.	143.17
14.	17.92
15.	17.31
16.	70.33
17.	35.71
18.	147.89
19.	10.51
20.	212.83
21.	124.15
22.	46.25
23.	40.65
24.	97.58
25.	85.37
26.	38.49
27.	64.24
28.	113.58
29.	160.39
30.	69.44
31.	181.50
32.	34.03
33.	94.25
36.	139.05
37.	103.67
38.	238.36
39.	87.49
40.	21.58
41.	33.36
42.	157.44
43.	50.59
44.	141.46
45.	255.49
46.	31.67
47.	46.86
48.	37.58
49.	20.06
50.	174.39
51.	58.67
52.	113.21
53.	64.37
54.	38.16
55.	48.82
56.	170.23
57.	146.99
58.	150.70
59.	155.56
60.	34.24
61.	18.22
62.	117.74
63.	287.95
64.	101.12
65.	256.00
66.	118.64
67.	187.27
68.	25.71
69.	87.73
70.	292.90
71.	13.16
72.	51.73
73.	92.28
74.	33.76
75.	122.38
77.	82.77
78.	166.44
79.	21.69
80.	38.84
81.	153.07
82.	75.71
83.	186.70
84.	135.52
85.	124.44
86.	245.82
87.	182.47
88.	17.97
89.	28.53
90.	262.71
91.	352.81
92.	20.59
93.	60.99
94.	288.73
95.	42.00
96.	164.37
97.	171.90
98.	123.33
99.	206.75
100.	106.49
101.	46.99
102.	494.23
103.	108.89
104.	267.95
105.	181.33
106.	257.14
107.	27.75
108.	101.37
109.	148.78
110.	11.03
111.	38.35
112.	275.96
113.	74.91
114.	57.55
115.	28.81
116.	55.62
117.	111.42
118.	72.17
119.	33.08
120.	195.84
121.	39.18
122.	64.88
123.	214.46
124.	107.37
125.	51.64
126.	81.58
127.	165.84
128.	17.52
129.	35.98
130.	387.04
131.	18.46
132.	165.58
133.	249.04
134.	95.72
135.	65.61
136.	174.82
137.	206.79
138.	56.42
139.	79.34
140.	84.04
141.	84.43
142.	126.13
143.	85.01
144	28.97
145.	54.50
146.	192.66
147.	527.80
148.	28.77
149.	46.48
150.	38.76
151.	105.54
153.	9.83
154.	43.05
155.	458.91
156.	113.37
157.	6.93
158.	257.97
159.	72.45
160.	118.08
161.	253.32
162.	44.51
163.	105.19
164.	88.13
165.	31.59
166.	57.99
167.	74.57
168.	213.78
169.	49.69
170.	174.52
171.	43.62
172.	41.96
173.	72.02
174.	23.87
175.	146.64
176.	243.47

Відділ	Заплатив
177.	158.52
178.	70.41
179.	239.72
180.	19.29
181.	122.25
182.	162.51
183.	39.63
184.	12.57
186.	55.95
187.	44.86
188.	53.69
189.	14.82
190.	35.36
191.	121.73
192.	116.21
193.	134.11
194.	41.76
195.	60.52
196.	49.42
197.	44.10
198.	63.60
199.	15.65
200.	146.45
201.	44.63
202.	38.13
203.	4.16
204.	580.71
205.	22.72
206.	461.51
207.	77.35
208.	22.58
209.	89.35
210.	46.45
211.	187.29
212.	54.77
213.	359.39
214.	41.82
215.	26.10
216.	38.71
217.	411.41
218.	266.05
219.	118.61
220.	216.52
221.	549.11
223.	287.46
224.	15.19
225.	18.12
226.	25.12
227.	75.21
228.	75.47
229.	215.93
230.	299.22
231.	22.59
232.	63.12
233.	32.21
234.	141.66
235.	135.82
236.	172.72
237.	227.02
238.	132.78
239.	283.35
240.	30.95
241.	88.04
242.	154.42
243.	66.21
244.	22.72
245.	102.49
246.	61.51
247.	253.05
248.	62.03
249.	45.35
251.	217.96
253.	98.27
254.	109.32
255.	69.73
256.	47.18
257.	35.82
259.	188.22
260.	44.58
261.	24.28
262.	58.61
263.	63.92
265.	31.04
266.	114.18
267.	92.83
268.	94.12
269.	39.51
270.	205.68
271.	92.31
272.	25.70
273.	152.41
274.	179.61
275.	90.60
276.	301.54
277.	146.96
278.	66.76
279.	17.55
280.	176.81
281.	111.28
282.	215.46
283.	128.44
284.	81.11
285.	25.43
286.	35.11
288.	249.14
289.	31.16
290.	58.05
292.	514.67
293.	34.61
294.	35.46
295.	184.21
296.	276.49
297	26.95
298.	59.92
299.	49.18
300.	137.38
301.	153.17
303.	65.63
304.	46.87
305.	62.09
306.	39.23
307.	39.21
308.	116.69
309.	49.82
310.	84.10
311.	14.86
312.	47.95
314.	13.88
315.	25.96
316.	274.47
317.	210.80
318.	129.90
319.	68.58
320.	109.31
321.	80.26
322.	54.33
323.	69.93
324.	166.87
325.	92.50
326.	132.90
327.	42.80
328.	24.47
329.	32.67
330.	107.37
331.	43.07
332.	80.27
333.	180.28
334.	193.11
335.	48.54
336.	220.92
337.	46.01
338.	274.84
339.	104.37
340.	19.67
341.	162.50
342.	177.83
344.	72.44
345.	118.69
347.	128.49
349.	73.39
350.	112.33
351.	45.65
352.	79.72
353.	22.63
354.	21.80
355.	67.83
357.	57.24
358.	77.96
359.	115.42
360.	14.29
361.	1,029.70
362.	63.25

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
363.	104.27	378.	16.81
364.	337.42	379.	66.40
365.	125.04	381.	28.43
366.	17.96	382.	39.16
367.	293.89	383.	162.66
368.	27.85	384.	39.84
369.	215.19	385.	261.98
370.	231.62	386.	38.00
371.	198.67	388.	158.47
372.	35.76	390.	45.75
373.	31.64	392.	25.70
375.	110.32	396.	99.02
376.	28.96	400.	68.24
377.	23.48	401.	42.24

З місячних вкладок нових родів обезпечення ______ $43,140.47

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	13.71	225.	14.54
2.	5.76	230.	3.81
3.	2.42	233.	4.52
7.	1.13	234.	24.12
8.	5.71	237.	2.68
12.	2.08	243.	18.23
19.	1.58	245.	3.08
20.	3.17	257.	7.31
28.	32.56	260.	1.23
30.	11.32	262.	5.38
33.	7.91	268.	2.93
37.	17.20	274.	1.49
39.	33.07	275.	18.25
57.	4.98	276.	6.96
62.	1.18	277.	2.02
65.	16.00	278.	1.15
70.	3.80	280.	1.13
83.	5.26	282.	3.55
88.	1.43	283.	4.93
90.	14.74	284.	3.37
101.	2.84	286.	41.50
102.	4.96	288.	3.83
106.	11.86	292.	2.87
108.	10.63	295.	1.13
112.	6.53	298.	3.05
117.	4.46	305.	8.31
125.	3.61	312.	12.27
127.	5.65	316.	3.03
134.	3.06	321.	5.01
135.	2.08	322.	1.31
139.	2.35	326.	3.33
140.	1.64	328.	2.01
142.	13.30	331.	4.74
143.	11.55	334.	2.28
147.	28.99	335.	6.34
151.	9.79	336.	8.93
155.	7.96	341.	3.50
156.	1.29	342.	25.28
161.	4.41	345.	2.65
170.	16.22	349.	6.30
181.	1.57	358.	2.52
189.	8.15	361.	14.73
190.	84	363.	88
206.	5.45	367.	3.51
208.	10.51	368.	74
209.	4.26	370.	23.44
215.	2.14	371.	1.30
216.	15.82	384.	28.93
217.	2.74	385.	4.03
221.	9.65	388.	19.28

З місячних вкладок старого роду обезпечення ____$ 777.03

Разом з місячних вкладок від членів	$43,917.50
Процент з банків	1,007.27
Процент від бондів	2,755.12
Заробок на бондах	414.51
Процент від морґеджів	6,219.97
Процент від позичок	787.20
Рент від реальностей У.Н.С.	10,000.00
Сплати бондів	28,000.00
Сплати морґеджів	3,649.79
Сплати позичок	703.00
Зворот позички до фонду народного	30.10
Сирітські части по бл. п.:	
в. 109 Шуміло Анна	450.00
в. 223 Танчук Іван	700.65
Разом	$98,635.11

РОЗХІД.

Виплати посмертних запомог по бл. п.:

в. 11 Шибис Матвій	98.00
в. 70 Курило Кузьма	1,000.00
в. 91 Гальчак Андрій	1,000.00
в. 102 Ендзевіч Катерина	500.00
в. 109 Шумілов Анна	1,000.00
в. 160 Варнаковський Іван	750.00
в. 175 Буртник Микита	451.20
в. 175 Тибінка Іван	500.00
в. 218 Стецьків Марія	1,000.00
в. 218 Сліпенчук Катерина	1,000.00
в. 223 Танчук Іван	1,000.00
в. 282 Флісак Антін	500.00
в. 364 Занко Дмитро	1,000.00

Виплати сирітських частей по бл. п.:

в. 52 Рабец Юрій	463.25
в. 63 Зубик Афтанас	161.91
в. 85 Новомлинський Іван	390.00
в. 95 Меч Феська	316.25
в. 110 Флоріян Носко	453.00
в. 276 Зиндран Іван	60.86
в. 280 Олексишин Іван	590.00
в. 321 Сербин Юстина	60.50

Інші виплати з фонду посмертного:

Грошеві звороти і звороти позичок членів нових родів обезпечення ______ 1,247.47

Виплати з фонду запомогового:

в. 11 Вашиловський Кароль	25.00
в. 27 Кулиба Василь	25.00
в. 28 Пінчак Іван	35.00
в. 33 Грицкевич Ева	25.00
в. 45 Юзвяк Юлія	25.00
в. 46 Угорчак Іван	50.00
в. 50 Тузінський Теодор	30.00
в. 50 Саляк Анна	25.00
в. 63 Сінявський Яків	35.00
в. 64 Гаврилюк Кіндрат	35.00
в. 96 Котула Василь	35.00
в. 101 Кузів Федор	35.00
в. 108 Дзят Іван	25.00
в. 109 Ґалас Петро	35.00
в. 131 Доманчук Йосиф	35.00
в. 147 Горболевич Павлина	25.00
в. 160 Заборський Михайло	35.00
в. 163 Колодчак Павло	75.00
в. 193 Бинязь Марія	25.00
в. 194 Заприлюк Василь	100.00
в. 197 Гельмак Теодор	25.00
в. 206 Бойко Анна	25.00
в. 206 Ключович Йосиф	25.00
в. 206 Басан Андрій	25.00
в. 206 Соловчук Матвій	50.00
в. 209 Місяк Юлія	25.00
в. 223 Вацлавська Юстина	25.00
в. 223 Сухиня Юлія	20.00
в. 230 Біжик Катерина	25.00
в. 230 Саґаль Ілія	25.00
в. 230 Бирко Пилип	25.00
в. 247 Ванкович Іван	100.00
в. 273 Кутяк Ксеня	25.00
в. 296 Шемела Михайло	35.00
в. 308 Боднарчук Петро	35.00
в. 326 Прокіп Петро	35.00
в. 349 Вербіцька Анна	25.00
в. 352 Рогач Яким	35.00
в. 362 Комінко Петро	50.00
в. 364 Мілер Марта	35.00
в. 364 Мисик Григорій	35.00
в. 365 Сухиня Андрій	35.00
в. 367 Петрик Софія	25.00
в. 382 Кравець Текля	25.00
в. 383 Пухта Василь	50.00
в. 383 Козак Дмитро	35.00
в. 385 Степанчук Антін	35.00
в. 390 Губчик Аверий	25.00

Виплати з фонду адміністраційного:

Свобода за орган	3,595.00
Нагорода секретарям за другий квартал	6,337.53
Ювилейна книга	2,500.00
Платня головного уряду	683.00
Кошти засідання контролі У. Н. Союза	388.00
Кошти правні при інвестиціях	210.00
Кошти подорожей і представництва	183.87
Платня помічних сил	164.00
Видатки канцелярійні, почта, телефон і т. п.	134.78
Лікарі за нових членів	112.50
Кошти правні при виплаті посмертних запомог	100.00
Рент банкової склитки на вартісні папери	33.00
Стейти за лайсенси	15.00
Направа машин	14.85
Офісові прибори	14.29
Переплетня книг	8.50
Печатки для відділів	7.38

Інвестиції.

Інвестовано в морґеджах	409.67
Інвестовано в бондах	68,600.00
Процент на бондах	210.00
Позички членам на нові роди обезпечення	6,026.00
Разом	$104,959.81

ЗІСТАВЛЕННЯ.

Готівка з кінцем червня 1936 остала	$244,980.67
Прихід за липень	98,635.11
Разом	$343,615.78
Розхід за липень	104,959.81
Готівка з кінцем липня 1936 остає	$238,655.97

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$ 238,655.97
Морґеджі	1,253,466.30
Бонди	968,833.85
Реальности	855,871.10
Дім У. Н. Союза	110,000.00
Позички	479,647.00
Разом	$3,906,474.22

Стан довжний:

Фонд посмертний нових родів обезпечення	$3,152,976.28
Фонд адміністраційний	124,892.03
Фонд запомоговий	77,750.87
Фонд народний	2,422.09
Фонд резервовий	13,206.54
Фонд конвенційний	34,985.28
Contingent for Protection of Inv. & Mortality	225,744.00
Фонд посмертний старого роду обезпечення	72,302.50
Фонд сирітський	202,194.63
Разом	$3,906,474.22

М. Мурашко, гол. предс.
Р. Слободян, гол. фін. секр.-кас.

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА
МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

за липень 1936 року.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	9.68	97.	13.05
2.	13.75	98.	3.40
3.	3.83	99.	20.25
4.	1.58	100.	4.05
5.	6.80	102.	25.20
6.	1.00	103.	4.73
7.	18.45	104.	9.67
8.	15.08	105.	11.93
9.	13.50	106.	10.13
10.	1.35	107.	2.30
11.	12.60	108.	4.75
12.	1.35	109.	6.30
13.	10.60	110.	1.35
14.	1.00	112.	13.00
15.	1.13	113.	4.95
16.	6.10	114.	5.20
18.	3.15	115.	1.25
20.	9.90	116.	5.88
21.	9.00	117.	1.80
22.	25	118.	1.15
23.	1.13	120.	9.45
24.	10.80	121.	13.50
25.	1.35	122.	2.35
26.	4.95	123.	5.85
27.	90	124.	7.43
28.	9.25	125.	5.75
29.	8.55	126.	2.93
30.	6.75	127.	8.10
31.	8.85	128.	1.40
33.	12.15	129.	68
36.	6.75	130.	18.45
38.	3.60	132.	5.65
39.	4.70	133.	2.25
40.	2.03	135.	5.65
42.	8.10	136.	16.65
43.	2.50	137.	11.70
44.	11.92	139.	4.28
45.	13.50	140.	6.55
46.	70	141.	45
47.	3.40	142.	17.55
48.	2.25	143.	4.05
50.	14.18	144.	2.00
51.	68	145.	6.10
52.	6.50	146.	6.33
53.	3.15	147.	35.35
54.	90	148.	3.38
55.	3.85	149.	2.70
56.	13.05	150.	10.80
57.	8.55	151.	11.48
58.	9.90	154.	50
59.	11.93	155.	23.20
60.	2.93	156.	11.48
61.	1.58	158.	13.95
62.	9.25	159.	4.73
63.	17.33	160.	4.00
64.	9.00	161.	11.05
65.	12.15	162.	1.15
66.	75	163.	4.73
67.	6.52	164.	11.70
68.	1.35	165.	3.60
69.	3.38	167.	4.05
70.	7.65	168.	6.30
72.	4.95	169.	25
73.	3.60	170.	10.58
74.	45	171.	4.40
75.	10.35	172.	8.95
77.	5.62	173.	3.45
78.	9.50	174.	4.05
79.	90	175.	5.25
80.	3.40	176.	11.70
81.	6.55	177.	1.35
82.	4.95	178.	3.60
83.	10.35	179.	13.95
84.	2.25	180.	16.20
85.	16.65	181.	70
86.	7.20	182.	6.30
87.	10.35	185.	32.00
88.	3.50	187.	45
89.	2.25	188.	4.05
90.	17.77	189.	1.15
91.	21.15	191.	6.75
92.	1.00	192.	8.55
93.	1.35	193.	2.48
94.	14.40	194.	50
95.	11.05	196.	3.85
96.	10.15	197.	75
		198.	2.95

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
200.	14.40	297.	2.25
201.	3.38	298.	1.15
204.	62.55	299.	2.48
205.	4.10	300.	4.95
206.	28.15	301.	6.30
207.	2.70	303.	2.92
208.	45	305.	4.05
209.	1.35	306.	1.60
210.	1.13	307.	1.15
211.	9.90	308.	2.70
212.	90	309.	1.35
213.	15.30	310.	2.70
214.	2.70	311.	1.15
217.	16.65	312.	5.65
218.	9.68	314.	1.60
219.	4.73	315.	25
220.	10.15	316.	11.70
221.	33.30	317.	7.88
223.	29.25	318.	9.90
225.	1.60	319.	2.70
227.	6.30	320.	5.65
228.	2.50	321.	6.08
229.	12.20	322.	1.35
230.	14.17	323.	7.90
231.	3.85	324.	5.18
232.	5.85	325.	2.25
233.	45	326.	7.64
234.	15.55	327.	3.40
235.	10.80	328.	2.25
236.	7.65	330.	10.60
237.	12.15	331.	5.00
238.	8.35	332.	6.13
239.	20.25	333.	7.60
241.	1.35	334.	9.00
242.	10.60	335.	2.50
243.	8.78	336.	15.55
244.	1.80	337.	50
245.	8.10	338.	13.05
246.	2.25	339.	6.53
247.	12.20	340.	1.80
248.	4.30	341.	2.70
251.	6.30	342.	16.88
253.	1.60	344.	2.03
254.	5.40	345.	6.10
255.	2.70	347.	8.35
256.	4.75	349.	6.25
257.	1.58	350.	1.35
259.	8.78	351.	1.35
260.	9.50	352.	4.28
261.	3.50	354.	67
262.	1.60	355.	2.48
263.	1.60	357.	2.70
265.	2.48	358.	3.35
266.	4.05	359.	5.85
267.	3.85	361.	43.75
268.	4.28	362.	8.55
269.	2.48	363.	11.79
270.	13.50	364.	16.43
271.	5.20	365.	5.63
273.	3.15	366.	4.05
274.	12.60	367.	12.80
275.	4.95	368.	45
276.	22.05	369.	11.95
277.	9.00	370.	7.00
278.	2.95	371.	10.25
279.	2.70	373.	3.15
280.	4.50	375.	7.42
281.	4.28	377.	1.50
282.	15.53	378.	2.70
283.	5.40	379.	9.23
284.	90	381.	1.60
285.	50	383.	13.28
286.	4.05	384.	8.30
288.	13.95	385.	10.07
289.	4.05	386.	6.65
290.	2.93	388.	14.85
292.	55.58	390.	6.98
293.	1.35	392.	1.80
294.	2.70	396.	5.40
295.	2.93	400.	11.25
296.	10.80	401.	1.80

З місячних вкладок	$2,411.39
Процент від морґеджів	796.75
Процент від бондів	701.25
Процент з банків	110.71
Сплати морґеджів	311.22
Сплати бондів	2,053.00
Разом	$6,384.32

РОЗХІД.

Виплати посмертних запомог по бл. п.:

в. 243 Співак Катерина	$ 346.00
в. 376 Бус Михайло	320.00

Виплати з фонду адміністраційного:

Свобода за Укр. Тижневик	475.00
Платня помічних сил	230.00
Видатки канцелярійні, почта, експрес і т. п.	25.00

Інші виплати з фонду посмертного:

Грошеві звороти	56.75
Доплачено до бондів (over par)	53.00

Інвестиції:

Інвестовано в бондах	14,700.00
Процент на бондах	45.00
Разом	$16,250.75

ЗІСТАВЛЕННЯ.

Готівка з кінцем червня 1936 остала	$ 68,385.20
Прихід за липень	6,384.32
Разом	$ 74,769.52
Розхід за липень	16,250.75
Готівка з кінцем липня 1936 остає	$ 58,518.77

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$ 58,518.77
Морґеджі	174,530.82
Бонди	103,360.26
Позичка	25.00
Реальности	56,650.92
Разом	$393,085.77

Стан довжний:

Фонд посмертний	$288,791.39
Фонд адміністраційний	104,294.38
Разом	$393,085.77

М. Мурашко, гол. предс.
Р. Слободян, гол. фін. секр.-кас.

ЧИ ВІРЮ В АМЕРИКАНСЬКУ СИСТЕМУ?

(Це третя з черги стаття про натуралізацію та горожанство).

Чужинець, котрий рішився оставатись у Злучених Державах та котрий застановляється над справою горожанства, стрічається з іншими основними питаннями, на які не легко відповісти. У більшості випадків це питання, що на них іміґрант відповідає без виразного вислову, та проте це має основну вартість.

Коли чужинець рішився на стало оставатись у Злучених Державах, він це зробив не тільки, мовляв, за вузьким економічним поняттям, бо це для нього найкорисніше, але й тому, що йому тут життя подобається. Трапляється чимало неприємних діл, багато випадків надужить та несправедливости, як у кожнім краю, але назагал йому тут найкраще подобається. Він любить принципи Америки, її свободу, незалежність та розуміння рівности, спосіб самоуправи та змагання до піднесення рівня життя кожного пересічного мешканця. Не зважаючи на помилки та недостачі, він любить американський нарід та бажає стати в його ряди.

Ця або подібна думка проникає уми більшости чужинців, котрі задумують оставатись на стале життя у Злучених Державах. Відповідаючи собі на питання: „Чи думаю стало замешкати у Злучених Державах", чужинець рівночасно відповідає і на таке питання: „Чи я вірю в американську систему?"

Одначе самий факт, що більшість одиниць уважає те питання за полагоджене, не повинен закривати фактів, що чужинець, котрий думає про ситизенство, мусить сумлинно відповісти ще й на таке питання: „Чи вірю в американські принципи тої системи?"

Якщо він не може вповні та сумлінно відповісти прихильно на це питання, то не повинен принимати американського горожанства. Цілком раціонально, що нарід, принимаючи нового члена у свої ряди, повинен вимагати від такої особи признання основних ідей системи правління, які той народ для себе приняв. Чужинець може, наприклад, мати переконання, що анархізм це найкраща система для цілого світу, або може вірити у певну форму диктатури. В такім випадку така людина не може приймати присяги, за натуралізаційними вимогами, що буде піддержувати та обороняти конституцію Злучених Держав. Він може вірити теж у скинення силою теперішньої форми правління, а коли так, то не може стати американським ситизеном.

Причина ясна. За американською системою, народ править собою. Всі урядовці, від сільського начальника до президента Злучених Держав, є вибирані для виконування волі більшости народу. Їх не вважається непомильними, але справді свобідно критикується та часто змінюється. Американський нарід може змінити свій уряд, коли тільки цього забажає. Може змінювати закони з духом часу та щоденними вимогами. Конституція передбачає мирний спосіб для доконування таких змін. Жадна одиниця ані група не має права старатися про зміни яким іншим способом.

Коротко кажучи, нарід править Злученими Державами. Насильно скидати владу, це значить виразно нехтувати волю народу.

Коли чужинець приймає американські принципи й американську систему та набуває американське горожанство, він стається частиною американського уряду.

ФЛІС.

ЛЮДИНА ВИНУВАТА

На малому безлюдному острові з громади островів Ґаляпаґос поселився з ріднею молодий хлібороб Альфонсо Ромеро. Доля кинула його осьтак у закутину, де був ще наче райський лад. Ромеро попав на Ґаляпаґос з Еквадору вкупі з краянами, що для них не стало місця й хліба в батьківщині.

Несподіванка.

У Порто Чіко, головній пристані островів Ґаляпаґос, Ромеро вибрав собі цей безлюдний острів, бо надіявся знайти там добрі умовини існування. Знайшов більше, ніж сподівався. Було там усе те, що давав біблійний рай першій людині.

Одначе найбільша несподіванка дожидала Ромера після того, як він вперше стрінувся на тому острові з дикими звірями. На превелике диво, оці „дикі звірі" зовсім не боялися чоловіка.

Лагідні „хижаки".

Хижі й звичайно полохливі птахи прилітали до оселі Ромера, збирали останки їжі, що спадали зі стола й навіть без страху сідали на плечах людини.

Величезні жажани (лилики), що їх деінде вважають небезпечними, тут спокійно бавилися з дітьми осадників.

Великі черепахи, відомі „мешканці" Ґаляпаґос, цікаво заглядали до хати Ромера. Вона дуже припала їм до вподоби й вони бували там по декілька днів. Прибігали на кожний поклик, а вночі можна було їх покласти під голову, наче подушку.

Навіть незвичайно полохливі леґуани, велитенські ящірки, несамовиті з вигляду (останки передпотопового звіринного світа), бавилися з дітьми Ромера, наче маленькі, доморослі песики.

Леґуани.

Згода й приязнь була між людиною й тваринами на острові, де ще ніякий постріл не закаламутив райського спокою, й де людина не вбила ще ніодної тварини.

Та наспів випадок, що сполошив райське щастя з того острова:

Одної днини син Ромера бавився з леґуаном поблизу оселі. Хлопець дратував леґуана так довго, аж цей ухопив його за руку. Дитина з плачем стала втікати до хати.

Стріл.

Леґуан, мабуть без ніяких ворожих задумів, біг далі за дитиною й не хотів від неї відступитися навіть тоді, як появився батько.

Ромеро, побоюючися, що леґуан може бути небезпечним для дитини, вбив його цільним стрілом у саме серце.

Ще тої самої ночі Ромеро закопав тіло леґуана в лісі. Йому навіть на думку не приходило, які наслідки буде мати цей перший стріл на райському острові.

Наслідки.

Та вже на другий день всі звірі, що їх стрінув Ромеро в небезпечний спосіб змінили свою поведінку супроти нього. Вони наче були свідками вбивства леґуана, стали раптом виявляти ворожі наміри, стали небезпечними.

Декілька разів Ромеро тільки завдяки швидкій утечі додому вспів урятувати життя. Леґуани нападали завзято теж і на його дітей і їх не можна було тепер уже ні на хвилину залишити без опіки.

Ромеро не виходив із дива, яким чином звірі довідалися про вбивство леґуана. Ще дивнішим для нього було те, що всі звірі цей перший стріл приняли як визов до боротьби.

Втеча.

Дні й тижні минали, а положення Ромера ні трохи не кращало. Навпаки, воно ставало щораз то більш небезпечне. Рідня Ромера не почувалася безпечною навіть у хаті.

Коли надплив перший почтовий корабель, Ромеро покинув з ріднею острів.

Ґубернатор у Порто Чіко заборонив відвідувати острів впродовж одного року.

На його думку, звірі забудуть про нещасний випадок і знову житимуть у згоді з людиною.

НА МАЛЯРСЬКІЙ ВИСТАВІ.

— Скількі коштує цей образ?

— Пятьдесять злотих.

— Дорого! Дам пять!

— Та що ви? Саме полотно більше коштувало!

— Можливо, але тоді воно було ще чисте.

МОРЕ ВИСИХАЄ.

Величезний „збірник" води, що його зовуть — „Каспійське море", живе своїм окремим життям. Досліди його дна та його внутрішні умовини дуже цікавлять усіх учених.

У сумерках віків Каспійське море часто переміняло свій вигляд. Була доба, коли воно розливалося на величезних просторах російського низу та лучило Північний Ледовий океан з українським Чорним морем.

Згодом зприводу незнаних рухів землі воно звужувалося до невеликого, проте глибокого озера біля скелистого Апщеронського півострова.

Затоплене місто.

Також і рівень вод Каспійського моря часто мінявся. Вже близько сто літ досліджують рівень того моря. Він міняється наче маятниковим рухом. В осени він піднімається, весною спадає.

Крім цих явищ, що є вислідом прибутку води з великих рік Волги, Уралу, Кури й Тереку, вчені записали раптовне й дивне спадання води, що вряди-годи трапляється на Каспійському морю.

Такі випадки трапилися в літах 1910. (вода впала на 30 цм.), 1925. (61 цм.) і в березні 1936. (14 цм.).

З уваги на нечувано низький рівень води, люди з заливу Баку оглядають тепер мури старинної могутньої твердині Салхір, що її побудували татарські хани в 12. віці. Вона давним давно запалася в море підчас землетрусів, що частенько трапляються в цих околицях. Сьогодні в погідні дні люди з Баку виїжджають човнами на море; оглядають руїни Салхіру та вали й дороги того затопленого міста, що їх дуже добре видно зпід води.

Побоювання.

Це явище дуже лякає владу та населення. Адже життя там звязане тісно з морем. Поверхня Каспійського моря за останніх сто літ поменшилася на 20 тисяч квадратних кільометрів. Заливи великих рік, які впадають до цього моря, стають щораз плиткіщі. Це втруднює доступ до рік дорогим рибам (осетрам та „бєлуґам"). З того самого приводу є там тепер менше дощів і сухі околиці Каспійського моря стають щораз більше пустинні.

Впарі з цим також і недалекі річки Амур-Дарія й Сир-Дарія, що впадають до Аральського озера, не користають із належних опадів.

„Каспійське море поволі висихає", — така думка московських учених, — „а це потягає за собою теж і загин Аральського озера, що вже сьогодні є дуже плитке".

ЖИД І СТУДЕНТ.
(Гумореска).

У ваґоні їде жид і студент. Жида дуже тиснуть черевики. Він роззувся й поставив черевики коло себе. В ваґоні бухнув смрід, як з каналу.

Студент не може цього стерпіти й кричить:

— Взуйтеся!

— Ну, або мені не вільно? Що?

В одну мить студент відчинив вікно, вхопив черевик і викинув. Жид і не стямився, коли це сталося.

— Ви такий гоноровий пан? Ну, ну... Побачимо, хто буде мудріший... Побачите, що заплатите мені за обох черевиків... Подивіться — я на ваш рахунок викидаю також другого черевика!

І він бах! — викинув черевик крізь вікно.

Їдуть. Приходить кондуктор.

— Пане кондуктор! Спишіть протокол, той пан мені викинув черевик крізь вікно. Я маю свідків.

Кондуктор витягає нотес.

— Як це правда, каже до студента, що ви викинули йому черевик, то згідно з приписом ви маєте йому заплатити за оба черевики. І це мусите зробити зараз.

Жид підсміхається.

— А видите? Такий мудрий пан! Хто мудріший?

У цьому моменті студент витягає зпід лавки жидів черевик і кладе біля нього. Він не викинув його, тільки сховав під лавку, а жид цього не замітив.

Жид широко відчинив очі і в першій хвилині не знав, що казати. Врешті вхопив черевик і викинув крізь вікно. Кондуктор і всі присутні тільки засміялися.

„ВЕЛИКИЙ ЛЬОХ"

Ото з України летіли
Три душі, наче ворони й сіли
На вітряку, що на горі.

Перша:
— Крав! Крав! Крав!
Доляри брав,
Та повіз у Харків,
Та продав злодіям
Ті душі, що накрав.

Друга:
— Я в консуляті була,
Московську ікру їла,
Своїх братів дурила,
В червоний рай летіла.

Третя:
— Нє разґаварівать, молчать!
Ви должни билі знать, —
У нас всеґда била проблєма:
Одна Россія-нєделіма!...

За Т. Шевченком.

КРУКИ.

У свому часі надзвичайно хвалився табор, що нині є при владі в Польщі, вислідом виборів до органів місцевої самоуправи. Особливо підчеркували тоді, що село виповілося за лісти тодішнього проурядового ББ. Щоправда, польська опозиція критично поставилась до висліду виборів, між іншим вказуючи на те, що часто на проурядових лістах фіґурували невідповідні під моральним оглядом люди. У деяких місцевостях Польщі дійсність признала слушність цієї критики. Перед нами число з 15. червня ц. р. двотижневика „Ґлос Ґміни і Ґромади Вейскєй", що виходить у Варшаві. Там у відділі „З самоуправного життя" стрічаємо цікаву нотатку про курс для діячів самоуправи, який відбувся у Кельцах 28. квітня ц. р. З привітальної промови, що виголосив її на цьому курсі тодішній тамошній повітовий староста Порембальський, — тепер городський староста у Львові — довідуємося, що „у цій хвилі 60 солтисів на терені повіту мають справи у прокуратора за непошанування публичного ґроша". Для пояснення треба додати, що в келецькім повіті є 17 волостей, а коли припустити, що пересічно у склад волости входить 10 сіл, то повіт має приблизно 170—180 сіл. І ось у 60 селах солтиси захворіли на модну нині недугу, знану під чужим словом „дефравдація". Ціла третина. Мимохіть пригадується народня приповідка: „Хочеш зробити з чоловіка злодія, зроби його війтом".

М. Костишин.

У ЗАВОДІ

Всміхається пишний ранок,
Дзвін на вежі восьму бє;
Трублять, мов на „Марків танок",
Рух у заводах встає.

Мужва рветься; моментально
Чути зриву грімкий стук,
При варстатах машинально
Вихаються сотні рук.

Там мотори тарахкочуть,
Пила люто жаркотить,
Тут сверлують, там стукочуть —
Мов у пеклі клекотить.

При вогні коваль пітніє,
В руках молот лиш смієсь,
Кує сталь, як червоніє,
Аж під пасом в нього гнесь.

Стукіт, грюкіт, лящить в усі,
Дуже швидко час летить,
Мов в скаженій заверусі
Труба вдруге затрубить.

Бач, в хвилині все стихає,
Мов урвалось що. Як стій
Кождий втомлений знаходить
На хвилиночку спокій.

* * *

Глянь довкруги; щож побачиш?
Засмолені чудаки.
В душі мало не заплачеш:
Як живуть ремісники.

В їх обличчях не подиблеш,
Щоб горів життевий жар.
Як за причину спитаєш, —
Кождий має свій тягар...

Сильно бореться з судьбою
На всі боки сяк, то так,
Де поступиться ногою,
Той самий гризе червак.

Бо родився у недолі
І байдужно з нею ріс,
Свою силу він поволі
По чужих живах розніс.

Бачить старість, беться з нею:
По часі — знай все дарма;
Не дожене й четвірнею
Юних сил, що вже нема.

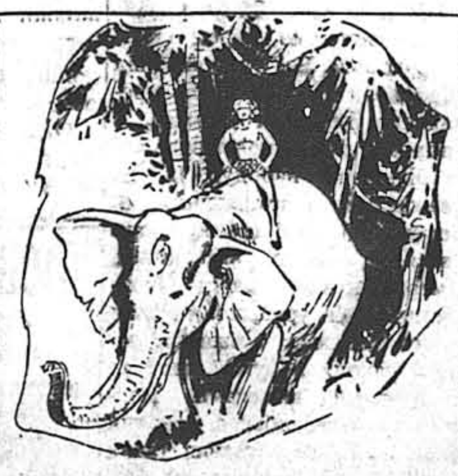
— — — — — — — —

Так то кождий в гнівній злости
Утомлено жде на час,
На звук гудка зведе кости,
„Ходім!" — скаже — „Кличуть нас!"

БЛИЗНЯТА ТАРЗАНА.
(78)

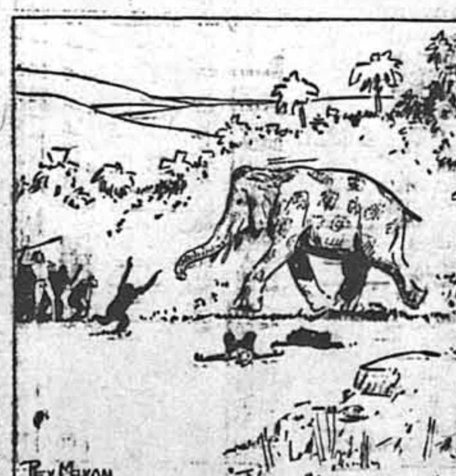
З великою радістю тепер Тарзан побачив, що новий слон, котрий прямував до них зі сторони нетрів, не є його ворог, тільки приятель. По кількох шрамах на його тілі Тарзан пізнав цього гарного звіра. Це був його приятель іще з дитячих літ. Це був слон, якого він назвав був Тантором і ця назва принялася була серед усіх малп.

Багато разів у своїх хлопячих роках Тарзан їздив на хребті цього велитня, хитаючись то сюди то туди й уникаючи галузей дерев, щоб не змели його з хребта. З усміхом тепер Тарзан пригадував ті часи. Нераз він мусів колоти цього велитня коло вух, бо, застоявшись, він нераз засипляв. Як любив він цього великого, а притім шляхотного звіра!

Повний радощів, Тарзан закликав з цілих грудей: „Тантор! Тантор!" Слон у відповідь радісно затрубів. Пан нетрів тепер уже не мав найменшого сумніву, що цей приятель його дитячих літ поспішає йому на поміч. Алеж як виріс він! — дивувався Тарзан. Колись він теж був великий, а тепер ще більше розрісся.

Скажений Ґудаг, побачивши Тантора, відразу відгадав, що це його противник. Ведений самозаховавчим інстинктом, він подвоїв свою енерґію, щоб наперед знищити всіх найближчих ворогів, а потім усі сили присвятити новому ворогові. Тепер положення Ґудага, беручи під увагу Тантора і Тарзана, якого Ґудаг боявся найбільше, значно погіршилось.